

În cadrul programelor sale de dezbateri pe teme de politică externă, Centrul de Studii Strategice din cadrul Fundației Europene Titulescu, a organizat o masă rotundă dedicată alegerilor din Israel. Gazda evenimentului a fost **Adrian Năstase**, fost prim-ministru, președintele de onoare al Fundației, iar invitați de onoare - E.S. **Rodica Radian Gordon**, ambasadorul Statului Israel, și **Dorel Dorian**, redactorul-șef al revistei „Realitatea Evreiască”. Au participat actuali și foști ambasadori, consilieri de la M.A.E., specialiști în probleme ale Orientului Mijlociu, ziaristi, studenți.

Într-o scurtă introducere, **Adrian Năstase** a schițat ultimele evoluții de pe scena politică israeliană, considerate de el extrem de interesante. Vorbitorul a arătat că, pentru prima dată, în Israel își face apariția un partid de centru, Kadima, și reușește să intre în parlament. Partidul Pensionarilor, pe care l-a caracterizat drept partid protestatar. Referindu-se la premierul Ehud Olmert, pe care l-a întâlnit de mai multe ori în Israel și în România, **Adrian Năstase** a menționat măsurile pe care intenționează să le ia premierul pentru o nouă configurare a granițelor.

E.S. **Rodica Radian Gordon** a ținut să scoată în evidență mai multe elemente determinante ale politicii israeliene din ultimul an: dezangajarea din august-septembrie, alegerile din teritoriile palestiniene și impactul pe care l-a avut victoria Hamas asupra electoratului israelian, precum și procesele ce se desfășoară în cadrul populației evreiești religioase. Aceasta - a arătat domnia-sa - se confruntă cu o realitate dureroasă la care nu s-a gândit, faptul că statul evreu renunță să-și împlinească „promisiunea divină”. Ea trebuie să elucideze relațiile pe care urmează să le aibă cu statul în condițiile în care guvernul este gata să renunțe la Israelul istoric, o dificultate specială întâmpinând în acest sens numeroși tineri religioși care activează în armată.

Un alt aspect interesant al realității israeliene, a arătat vorbitoarea, este cel economico-social. **Benyamin Netanyahu**, titularul portofoliului finanțelor în anteriorul guvern Likud, a elaborat și a pus în aplicare un program economic de „strângere a curelei”, care a reușit să relanseze spectaculos economia israeliană, prin reducerea programelor sociale și a ajutoarelor de șomaj,

Alegerile din Israel

dezbătute la Fundația Europeană Titulescu

ceea ce a dus la sărăcirea unei părți a populației. De aceea, reducerea prăpastiei dintre bogați și săraci a figurat în programul electoral al mai multor partide, în primul rând al Partidului Muncii. În plus, există în continuare mari probleme de securitate. În campania sa electorală, Likud a propus ca, prin votul său, electoratul să se pronunțe și în favoarea sau împotriva retragerii. Rezultatele alegerilor, finalizate cu victoria Kadime, au demonstrat că o mare parte a populației susține continuarea politicii de dezangajare, astfel că în Knesset, guvernul Olmert are mandatul de a renunța și la alte teritorii.

În programul său politic, a mai arătat **Rodica Radian Gordon**, guvernul își propune stabilirea viitoarelor granițe ale Israelului. În contextul în care Autoritatea Palestiniană condusă de Hamas nu recunoaște existența Israelului, guvernul israelian va încerca să obțină recunoașterea internațională a Israelului definit ca stat democratic și evreiesc, în care majoritatea populației să fie compusă din evrei. Este necesar acest lucru și datorită relansării antisemitismului în Europa, care a îmbrăcat acum și forma antisraelismului. Israelul, a arătat vorbitoarea, recunoaște necesitatea existenței a două state în regiune - un stat palestinian unde vor putea reveni refugiații, alături de Israel, stat evreu și democratic. Sunt necesare aceste precizări, deoarece arabii din Israel au mai multe propuneri în privința definiției statului pentru a se elimina sintagma de stat evreiesc.

În încheiere, domnia-sa a amintit că, la ora actuală, în Israel s-a desfășurat un schimb de generație, au apărut oameni politici mai tineri,

iar spre deosebire de trecut, toți miniștrii importanți din guvern au venit din zona politicului, nu din cea militară.

Dorel Dorian a punctat, la rândul său, cele mai importante evoluții politico-sociale din Israel, contribuția adusă de imigranții români în dezvoltarea statului și și-a exprimat optimismul în ce privește viitorul țării.

Dezbaterile care au urmat și întrebările adresate ambasadoarei Israelului s-au concentrat asupra problemei fixării granițelor viitoare ale statului, a modalităților în care se va realiza recunoașterea internațională, a marilor probleme demografice cu care se confruntă Israelul, element determinant pentru realizarea unui stat cu majoritate evreiască, a imposibilității, cel puțin deocamdată, de a se negocia cu guvernul Hamas, a rolului gardului de securitate. De asemenea, au fost abordate aspecte ca imposibilitatea trasării unor granițe etnice pure și, în acest context, situația minorității palestiniene din Israel și a celei evreiești din teritoriile palestiniene, posibilitatea ca România să joace din nou un rol în conflictul din Orientul Mijlociu (din cauza condițiilor schimbate, ideea nu mai este fezabilă - a fost răspunsul E.S. **Rodica Radian Gordon**), rolul Rusiei în regiune, amenințarea iraniană și multe altele.

Concluziile au fost trase de ambasadoarea Statului Israel, care a subliniat că situația din Israel este mult mai complexă decât problema conflictelor care se evocă de cele mai multe ori, în centrul atenției fiind chestiunea fixării unor granițe stabile și permanente. De asemenea, societatea israeliană se confruntă cu o serie de conflicte și tensiuni, specifice celor occidentale. Israelul, a arătat ambasadoarea, nu este singura societate cu probleme identitare.

Încheind manifestarea ca gazdă a întâlnirii, **Adrian Năstase** a arătat că alegerile israeliene s-au desfășurat în condițiile unui schimb de generație și într-un context regional modificat, mai ales în ceea ce privește teritoriile palestiniene unde au avut loc schimbări majore fundamentale, domnia-sa subliniind că, alături de mesajul politic transmis și receptat de alegători, Hamas-ul a câștigat și din cauza dimensiunii sociale.

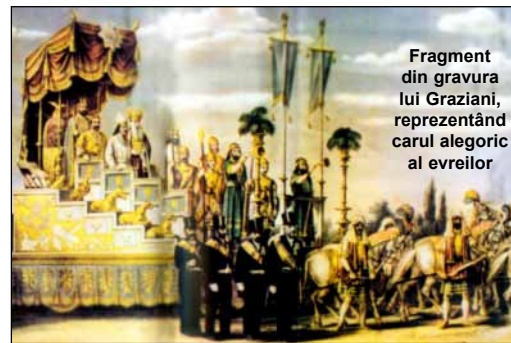
EVA GALAMBOS

Contribuția evreilor la modernizarea societății românești

Miercuri, 10 mai a.c., în holul Muzeului de Istorie a României, s-a inaugurat o expoziție omagială cu piese de mare valoare documentar-istorică și artistică. Expoziția este dedicată unor momente importante din istoria monarhiei în contextul românesc:

- 140 de ani de la depunerea jurământului de credință de către prințul Carol de Hohenzollern în fața Adunării Constituante a Locotenentei domnești și a Guvernului
- 125 de ani de la proclamarea regatului și încoronarea domnitorului Carol I și a Elisabetei
- 100 de ani de la Expoziția Națională organizată în onoarea domniei de 40 de ani a regelui Carol I. Tot atâtea evenimente jubiliare în care s-a implicat plener și evreimea română, sau care au marcat destinul evreilor de pe aceste meleaguri. Căci, chiar dacă venirea prințului Carol în România nu a fost de bun augur pentru evrei, totuși, ei s-au zbatut să-și afirme întreaga lor forță constructivă în favoarea societății românești.

Se știe că sub semnătura lui Carol a fost promulgată acea Constituție pe care **Adolf Stern**, unul dintre membrii marcanți ai obștii evreiești din epocă, a denumit-o „famen” (castrat, decăzut), întrucât, conform articolului 7, străinii necreștini nu puteau dobândi cetățenia română. Ce-i drept, în optica lui **Adolf Stern**, măsura a fost luată „în scopul de a potoli viforul stărnit împotriva noului domnitor și violența antisemită fără precedent a unei mase inconștiente, care, în timp ce în Camera se discuta articolul 7 al noii Constituții, a atacat și devastat Templul Coral,

Fragment din gravura lui Graziani, reprezentând carul alegoric al evreilor

care își aștepta inaugurarea. Este adevărat că prințul a primit vestea cu sinceră indignare, dând din caseta lui privată șase mii de galbeni pentru repararea Templului. Acest gest de mărinimie nu a împiedicat însă promulgarea unei suite de măsuri și legi antievreiești, iscălite de domnitor în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Astfel, în această perioadă, obștea evreiască a trăit între excludere, dar și încercare de integrare în realitățile admirației” (v. foto) - nota în amintirile sale **Adolf Stern**, unul dintre principalii organizatori ai acestei impresionante participări evreiești. „Carul închipuia încoronarea regelui Solomon. O gardă de onoare purta steagul tricolor în fruntea carului, iar în urma lui veneau delegațiile evreilor din toată țara. Evreii au adus regelui o urare simbolică, dorindu-i o domnie de glorie și pace, ca aceea a înțeleptului rege, clăditorul Marelui Templu din Ierusalim, ursitorul sublim al Cântării cântărilor”.

În anul 1881, evreii sunt prezenți la serbările legate de proclamarea regatului și a încoronării. În cortegiul istoric care a defilat în acea zi de 10 mai, „carul alegoric al evreilor stărnă admirație” (v. foto) - nota în amintirile sale **Adolf Stern**, unul dintre principalii organizatori ai acestei impresionante participări evreiești. „Carul închipuia încoronarea regelui Solomon. O gardă de onoare purta steagul tricolor în fruntea carului, iar în urma lui veneau delegațiile evreilor din toată țara. Evreii au adus regelui o urare simbolică, dorindu-i o domnie de glorie și pace, ca aceea a înțeleptului rege, clăditorul Marelui Templu din Ierusalim, ursitorul sublim al Cântării cântărilor”.

Dar cu ce a contribuit obștea evreiască la modernizarea societății românești s-a văzut ca adevărat la Expoziția națională din 1906, organizată în București „în onoarea glorioasei domniei de 40 de ani a Majestății sale regelui Carol I”. Spațiul ziarului nu ne permite să reproducem miile de nume de persoane, firme și instituții evreiești, din toată România, premiate cu ocazia acestei expoziții. Menționăm doar categoriile de premii primite și de către participanții evrei: medalii de aur, argint, bronz cu diplome speciale. Diferite categorii de premii au fost acordate și unor personalități și instituții ale cultului mozaic. Printre sponsorii premiilor acordate au figurat cu sume importante și câteva personalități ale obștii evreiești.

Desigur, în participarea evreilor la evenimentele jubiliare ale epocii nu aspectele festive sunt importante, ci faptul că ele exprimau potențialul economic, nivelul cultural și maturitatea politică a acestei colectivități. Dovezi certe, care contrazic pe cei care își propun să creeze, în continuare, o imagine denigratoare la adresa evreilor de ieri și de azi.

LYA BENJAMIN

La șase luni după inaugurare

Inaugurat în urmă cu șase luni, Institutul pentru Studierea Istoriei Holocaustului în România se prezintă astăzi într-o haină nouă. Clădirea fostei școli evreiești, veche de 100 de ani, oferită ca sediu de Fundația „Caritas” și de F.C.E.R., este acum un centru elegant, luminos, cu pereții albi și birouri cochete, un mediu prielnic și stimulant pentru cercetare. „Da, am reușit să reabilităm parțial clădirea, cu fonduri de la guvern, dar, fiindcă nu suntem proprietari, nu avem voie să facem decât reparații curente”, ne spune generalul **Mihail Ionescu**, directorul Institutului. Clădirea - menționează domnia-sa - are nevoie de reparații capitale, ar trebui consolidată, acoperișul schimbat, geamurile înlocuite și făcută o altă instalație de încălzire. „Sperăm să găsim o soluție, poate vom apela la niște sponsori din străinătate, ne gândim la Claims Conference sau chiar la proprietar. Sunt convins că până la urmă vom răzbi”, afirmă directorul Institutului.

De la înființare, au fost făcuți și alți pași importanți. Institutul a reușit să soluționeze parțial problema cadrelor. Alături de persoane cunoscute care s-au implicat și înainte în probleme ale Holocaustului (**Alexandru Florian**, fost membru al Comisiei „Wiesel”, numit director executiv, **George Voicu**, șef de cercetare) au fost angajați și trei cercetători tineri, foarte bine pregătiți, precum și personal administrativ, cu speranța angajării altor oameni de specialitate. Dar chiar și cu această mică echipă, activitatea a început în forță. În ianuarie, a fost organizată conferința internațională dedicată marșului a 65 de ani de la pogromul din București. În prezența unor personalități din țară și din străinătate, autori ai prelegerilor prezentate sau făcând parte din asistență (membri ai corpului diplomatic, istorici, sociologi, oameni de știință, reprezentanți ai societății civile, conducerea și membri ai F.C.E.R., supraviețuitori ai pogromului), conferința s-a bucurat de o apreciere deosebită, iar comunicatele și conținutul dezbaterilor sunt pe cale de a fi publicate într-un volum. De asemenea, s-a început lucrul la editarea unui volum de documente germane despre Holocaustul din România și au fost lansate și câteva proiecte de cercetare. Institutul își mai propune să organizeze conferințe lunare despre problemele Holocaustului în context contemporan, abordându-se aspecte legate de antisemitism, negaționism, multiculturalism, respectul celui alt.

În ziua în care am vizitat Institutul, era în curs de desfășurare sesiunea de trei zile de pregătire a profesorilor de istorie care predau noțiuni despre Holocaust. Intitulat „Predarea problemei Holocaustului în România”,

Institutul Național pentru Studierea Holocaustului în România realizează obiective ambițioase

Profesori de istorie învață despre Holocaust

Institutului „Yad Vashem” și al Task Force International, programul internațional educațional pentru menținerea memoriei Holocaustului. Au participat 70 de profesori din întreaga țară. Printre lectori, cunoscuți cercetători din țară și din străinătate, iar tematica prelegerilor a cuprins aspectele esențiale legate de fenomenul Holocaustului în general și de cel românesc. În afara conferințelor, s-a desfășurat și un *workshop* având ca tematică metodologia predării Holocaustului.

65 de ani de la pogromul din Iași

Unul dintre cele mai ambițioase proiecte ale Institutului este organizarea la Iași, între 28-30 iunie, a comemorării celor 65 de ani de la pogromul desfășurat în acest oraș, eveniment pentru care guvernul român a alocat fonduri generoase. Este în curs de pregătire un program bogat care va cuprinde numeroase manifestări: o conferință internațională, un „traseu al Memoriei”, de vizitare a locurilor unde s-a desfășurat pogromul, precum și ceremonii la cimitirul evreiesc, la Monumentul victimelor „Trenurilor morții” din Podu Iloaiei, Târgu Frumos și Iași. Sunt invitați să participe o serie de personalități din țară și din străinătate, printre care președintele Traian Băsescu și ministrul de externe Mihai Răzvan Ungureanu, ambasadori, supraviețuitori ai pogromului și alții. „Este un *remember*, necesar astăzi, al unei pagini întunecate a trecutului apropiat din istoria României. Beneficiile unei astfel de rememorări se vor reflecta în creșterea gradului de conștientizare de către societatea românească a problemelor Holocaustului în România, în sporirea atitudinii ferme a societății față de manifestările de antisemitism și de negare a Holocaustului”, a tras concluzia generalul **Mihail Ionescu** după prezentarea acestui proiect. (E.G.)